

jit. 7.12.1959

Tarkastusmatka Sääksmäen Rapolanharjulle 4. XI 1959.

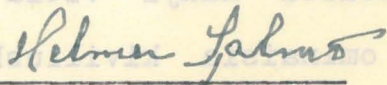
Marraskuun 4. päivän iltana soitti professorinrouva Lyyli Rapola allekirjoittaneelle, että maanviljelijä T. Kuuliala oli samana päivänä soittanut hänelle ja ilmoittanut, että jotkut Hämeenlinna-Valkeakoski pikatyömaalla työs-kentelevät vangit olivat tuoneet hänelle kolme esinettä (14722:2-4), joita hän epäilee rautakautisiksi. Matkustin heti seuraavana aamuna Rapolaan. Tietyömaalle maanviljelijä Kuulialan kanssa mentyäni totesin, että Rapolan kartanosta lounaaseen Rupakallion aluetta tien leveydeltä paljastetta-essa oli polttokalmistoaluetta hävitetty ainakin yli 100 m:n pituudelta. Kallionkoloissa näkyi vielä nokimaan jätettä se-kä polttokalmistolle ominaisia kiviliuskoja, jotka myös oli-vat herättäneet maanviljelijä Kuulialan huomiota hänen edel-lisenä päivänä kalmistopaikalla käydessään. Kuljettuamme varsinaisen Rupakallion eteläpuolelle löysin erään, ainakin puolittain tuhotun matalan kummun reunasta pronssisen kaularenkaan (14722:1). Siellä täällä tien reunassa oli näkyvissä kalmiston rippeitä. Eniten näkyi kalmistoaluetta olevan jäljellä sillä kohdalla, josta löysin kaularenkaan. Sovinkin paikallisen mestarin kanssa siitä, että kummun jäännös rauhoitettaisiin ensi kesään tutkimista varten. Käyntipäivänäni sattui rankka sade, joten kuvien otto oli vaikeata. Keskustelin vankien kanssa myös mahdollisten löy-töjen talteenottamisesta. He näyttivät kovasti innostuvan

asiaan. Joitakin päiviä myöhemmin veivätkin vangit jälleen
maanviljelijä Kuulialalle joukon esineitä (14745:),
jotka he olivat löytäneet tiealueelta. Esineet tulivat mu-
seon toimittaja Kivirikon välityksellä.

Ilman seikkaperäisiä tutkimuksia ei pysty varmuudella
sanomaan miten paljon Rupakallion kalmistosta on jäljellä.
Mahdollisesti sitä on säilynyt kahden puolen olevien kukku-
loitten rinteillä, vaikk' en sitä tienleikkauksessa todennut.
Maasto on myös senkaltainen, ettei sen pinnalta voi erot-
taa kalmistoaluetta. Ainoa keino tällaisessa tapuksessa
olisi miinaharavan tapaisen tutkimusvälineen käyttäminen.

Kertomukseen liittyy valokuvat 20415-20.

Helsingissä marraskuun 24. päivänä 1959.

HelmerSalmo

Sääksmäki, Rapola, Rупakallio

23415

Kuva 1. Etualalla Rупakallion kalmistoa, oikealla Rapolan harju. Pohjoiseen päin.

23416

Kuva 2. Rупakallion kalmistoa.

23418

Kuva 3. Kuorittua Rупakallion kalmistoa.

23419

Kuva 4. Mv. Kuuliala kaularenkaan löytökohdalla.

23420

Kuva 5. Mies seisoo kaularenkaan löytökohdassa.